

ఆనంద ధుని

డా. మాదిరాజు రంగారావు

[అరవిందుల—మహాకావ్యం సావిత్రి చదివిన తరువాత పొందిన మానసికమైన
అనుభూతిని చిత్రించే కృతి.]

1

ఈ కథం మేల్కొంది
కాంతి దిందునై,
పాగింది రేఖలుగా
కంగిస్తూ తమో రాశి.
కల్పన వాస్తవమైంది.
స్థావరం జలగమమైంది.
శూన్యం సంభృతమైంది.
కాలం తెలివి పొందింది.
ఇంతవరకూ అననుభూతంగా
అందని మనోజ్ఞ రూపం
హారణ్య గర్భం మండి
ఓంకారం వలె
అదిర్చూతమైంది ఈ క్షణం
అత్యకు ఇస్తూ అందాకృతి.
శౌకిక వనమంతా ఇప్పుడు
చివురించింది క్రొత్త తెలివి
మూర్ఖకిరణ వంకర్లలో
ప్రకాశమాన కళ వలె.
అలలో కన్పించే కదలికతో
కలలో దాగిన వాస్తవంతో
కన్పిస్తోంది—చంద్రకళ
ఏ శిరోఽలంకారమో?
ఇది మాయ కాదు
మృగత్వం కాదు,
విస్తృతమైన అనుభవ దర్శనం
అత్యును కిందించే క్షణం.
నీకటి కలసిపోతూంది
వెలుగులో తపాతపాలో
రూపు మాపుకొనే ఆకాశో
అగ్నిని గురిస్తూ తెలివితో.

2

క్షణాలు గడుస్తున్నాయి
రెక్కలు సాగినింగిలో
కదలిపోయే మబ్బుల వలె.
జీవిత చక్రనేమి క్రమణ వేగానికి
ఎగిరి క్రమ్మిన దుమ్ము అణగి
వెలుగుతూంది అత్యలక్షణం.
నిద్రా గుహనుండి
బయటికి వచ్చిన మనస్సు
బ్రతుకుకై అన్వేషణలో
పొందిన ఆశాంతి చలయం,
వెరగిపోతూంది
ఎక్కడిదక్కడ ఈ క్షణం.
నివ్వనుండి వెలుగు
వేరయి పోయే లోపల
దిక్కులు వెదల్చు చేయకాచే,
ధూమ వదనం వివర్ణమౌతుంది.
! అహంకారం దూకుతూంది నమ్మద్రంలో.
! మనోభయం కలుస్తూంది గాలిలో.
మొక్కకు కావాలి
వెలుగు, నీరూ—
మెలకువకు కావాలి
అనుభవం, నివేకం,
జీవితంలో కన్పించే
సురాసుర కత్తుల సంఘర్షణ
కావాలి ప్రాణతయంనుండి
జీవిత సత్యానికి మార్గం
దైవాభిముఖంగా సాగే పథంలోని
మానసిక సుందర శిల్పాల దేవతలు!
ఇక్కడ ఎక్కడ ఉంది
వివిధ నమ్మ విభేదం!

భారతి

ఉంది ఒక్కటే ఇక్కడ
 ఆత్మ కలా నైవిధ్యం
 మౌనానికి ధ్యానానికి
 వ్యాఖ్యానంగా ఉంది స్థితి.
 రాకికమూ వాస్తవమూ
 దాటుతున్నాయి మనదశలు.

ఈ స్థితి ఏలా ఉండటం
 బహు మోక్షుక పోయేవాడు
 మధ్యలో దిండుకొని కాపేపు
 విశ్రాంతి పొందుచూస్తున్నాంది.

ప్రతి ఉచ్చాస నిశ్చయంతో
 జలధి లహరి స్పందనంతో,
 ప్రతి క్రియా రూపంతో,
 మేఘ గమన, విలసనంతో,
 ఈ శరీరం మానవునికి
 పరమ యథార్థ రూపమై;
 ఈ జన్మ ఇక్కడ కాదు
 ఎవరికీ దుఃఖ భూయిష్టం.

అవాలి
 ఆనంద వయం
 చేరే నిశ్చేతి,
 కావాలి
 శుభవాసనా రూపం
 పొందే అవకాశం.

3

ప్రకాశమాన లలోచనమూ
 క్రయాత్మక ప్రవర్తనకూ
 మధ్య
 సూక్ష్మరోకం సుంచులెరవలె.

మృత్యు నిరంకుశతంబుండి
 ప్రాణతంత్ర్యాన్ని పొందింది మనస్సు.
 రహస్యం బ్రహ్మలైంది ఆకాశం
 ఆవహించి శబ్దధుని,
 కొండంబుండి జంపాతంవలె
 అడవిలో వామ ప్రళయం వలె.

మనస్సు పొందుతూంది
 సుందర ప్రవాహ యాసం,

మెరపుతో వానవచ్చే
 వర్షా మృదు భావనతో.
 ఎదలో సాగిన లత
 పూచింది కళ్లలో పూలు.
 విప్రారాయి ఆశలు
 వసిడి మొగలి పట్టులవలె.
 తల ఎత్తిన ఆశ్చర్యంతో
 విలసింది స్వర్గం దిగి క్రిందికి.

వెలగు పాఠలు చుట్టుకున్న
 గాలి అంచుల్లో కదలుతూ
 మనస్సు పొందుతూంది
 అవిచ్ఛిన్న సంస్కార గంధం.

భూమిని ఆకాశం వలె
 ఆకాశాన్ని కాంతి వలె
 ప్రకృతిని అనంతశక్తి
 సృష్టిస్తూంది పరువవేదిగా,
 ఆదర్శానికి వాస్తవికతకూ
 ఆత్మకూ శరీరానికి
 ఇంతవరకూ ఎరుగని
 సూక్ష్మబంధం చేకూరుస్తూ;

జీవిక గమన రీతిలో
 హృదయ స్పందన లయతో
 శబ్దాలు తొలిచి చేసిన
 రమణీయ రసాకృతి
 దాటుతూంది మనోవలయం
 మంత్రాక్షర ముఖంతో.

నిశ్శబ్ద వలయం వెనుకనుండి
 వినిపిస్తూంది స్వర తంబం.
 స్వర తరంగ వలయాల్లో
 బిందిస్తోంది పంగీత చిత్రం.

స్వరోక్తం కదలిపోతూంది
 సృష్టిస్తూ శారీరక జగత్తును,
 జననాంతర సాహృదంతో
 వెలుగుతూంది హృదయాకాశం.

మహాశక్తి పొందర్యకాంతి
 ప్రవహిస్తోంది నాలోకి.
 పరమానందగోమను పరీమళం
 ప్రసరిస్తోంది నానుండి.